

περιφερειακό παρατηρητήριο
κοινωνικής ένταξης
περιφέρειας κρήτης

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ

ΣΕ ΑΥΤΟ ΤΟ ΤΕΥΧΟΣ

*Το Περιφερειακό Παρατηρητήριο
Κοινωνικής Ένταξης της
Περιφέρειας Κρήτης*

*Η συνεργασία με το Πανεπιστήμιο
Κρήτης*

*Δείκτες Φτώχειας & Συνθηκών
Διαβίωσης στην Κρήτη*

Οι δράσεις μας έως τώρα

Τα επόμενα βήματα

*Η Διαδικτυακή Πύλη του
Παρατηρητηρίου*

Το Περιφερειακό Παρατηρητήριο Κοινωνικής Ένταξης της Περιφέρειας Κρήτης

Η δημιουργία του «Περιφερειακού Παρατηρητηρίου Κοινωνικής Ένταξης στην Περιφέρεια Κρήτης» εγκρίθηκε στο πλαίσιο της επικύρωσης της Περιφερειακής Στρατηγικής Καταπολέμησης της Φτώχειας και Κοινωνικής Ένταξης Κρήτης (ΠΕΣΚΕ Κρήτης), ως συνέχεια της αντίστοιχης Εθνικής Στρατηγικής (ΕΣΚΕ). Θεσμοθετήθηκε, όπως όλα τα αντίστοιχα Παρατηρητήρια στην Ελλάδα, με τον Ν. 4445/2016 "Εθνικός Μηχανισμός Συντονισμού, Παρακολούθησης και Αξιολόγησης των πολιτικών κοινωνικής ένταξης και κοινωνικής συνοχής, ο οποίος συντονίζεται από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων. Εντάχθηκε στον Οργανισμό της Περιφέρειας Κρήτης ως Αυτοτελές Τμήμα, με την Αριθμ. 8847/13-07-2018 Απόφαση της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης.

Το Περιφερειακό Παρατηρητήριο Κοινωνικής Ένταξης της Περιφέρειας Κρήτης είναι ένα καινοτόμο εργαλείο χάραξης κοινωνικής πολιτικής, σε όλους τους επιμέρους τομείς της, στην πρόνοια και στη μέριμνα, στην υγεία, στην απασχόληση, στην εκπαίδευση, στα δικαιώματα, στην οικονομία, στην ανάπτυξη. Είναι **στελεχωμένο** από εξειδικευμένους κοινωνικούς επιστήμονες και έχει ως στόχο να συμβάλει στην αποτελεσματικότερη εφαρμογή των μέτρων κοινωνικής ένταξης και κοινωνικής συνοχής στο νησί. Το έργο του κρίνεται σημαντικό για την τοπική κοινωνία της Κρήτης, καθώς εστιάζει στην καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού.

Μέσω του Παρατηρητηρίου, η Περιφέρεια Κρήτης καλείται να συντονίσει, να παρακολουθήσει και να αξιολογήσει μέτρα κοινωνικής παρέμβασης που εφαρμόζονται σε επίπεδο Κρήτης και επιμέρους χωρικές ενότητες.

Σκοπός του Παρατηρητηρίου είναι να αναδείξει τις προκλήσεις και τις ανάγκες της τοπικής κοινωνίας, να αποτυπώσει τις χωρικές διαστάσεις της φτώχειας, της αποστέρησης και του κοινωνικού αποκλεισμού, να καταγράψει και να παρακολουθήσει διαστάσεις της κοινωνικής και οικονομικής ένταξης ευάλωτων και ειδικών κοινωνικών ομάδων και να συνεισφέρει στη διαμόρφωση λήψης μέτρων για τη βελτίωση της οικονομικής και κοινωνικής ζωής των κατοίκων στην Περιφέρεια Κρήτης.

Η λειτουργία του Παρατηρητηρίου θα συμβάλει στο σχεδιασμό κοινωνικά αποτελεσματικών παρεμβάσεων και στη χωρικά δίκαιη κατανομή των πόρων με την αποτύπωση της αντιστοιχίας ανάμεσα στις συνθήκες αποστέρησης και στις δράσεις της περιφερειακής διοίκησης.

Η έμφαση δίνεται στις δράσεις της περιφερειακής διοίκησης αλλά ο συντονιστικός ρόλος της θα ενισχυθεί με πιλοτικές εφαρμογές και συνεργασίες με την τοπική αυτοδιοίκηση και όλους τους κοινωνικούς φορείς. Σε αυτή τη προοπτική κρίνεται σημαντική και η διεύρυνση της συμμετοχής της κοινωνίας των πολιτών.

Το Παρατηρητήριο βρίσκεται σε πλήρη λειτουργία από τον Σεπτέμβριο του 2020 με τη χρηματοδότηση του Ε.Π. "Κρήτη 2014-2020" (ΕΣΠΑ 2014-2020) και τη συγχρηματοδότηση του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΚΤ).

Η Συνεργασία με το Πανεπιστήμιο Κρήτης

Το Παρατηρητήριο διατηρεί άμεση συνεργασία με το Πανεπιστήμιο Κρήτης, συγκεκριμένα με το Τμήμα Κοινωνιολογίας και ειδικότερα με το Εργαστήριο Κοινωνικής Ανάλυσης και Εφαρμοσμένων Κοινωνικών Ερευνών (ΕΚΑΕΚΕ), με σκοπό τη διεξαγωγή **εξειδικευμένων κοινωνικών ερευνών** οι οποίες οργανώνονται σε 3 βασικούς ερευνητικούς άξονες και αναπτύσσονται σε βάθος τριετίας (2020-2023).

Πιο συγκεκριμένα:

Ο **1ος Ερευνητικός Άξονας** μελετάει το Εισόδημα & τις Συνθήκες Διαβίωσης των Νοικοκυριών στην Κρήτη.

Ο **2ος Ερευνητικός Άξονας** αναφέρεται στην αξιολόγηση κοινωνικών προγραμμάτων που εφαρμόζονται στην Κρήτη και σε ειδικές κοινωνικές ομάδες.

Ο **3ος Ερευνητικός Άξονας** αφορά στον εντοπισμό και ανάλυση θυλάκων τοπικής αποστέρησης και φτώχειας στην Κρήτη.

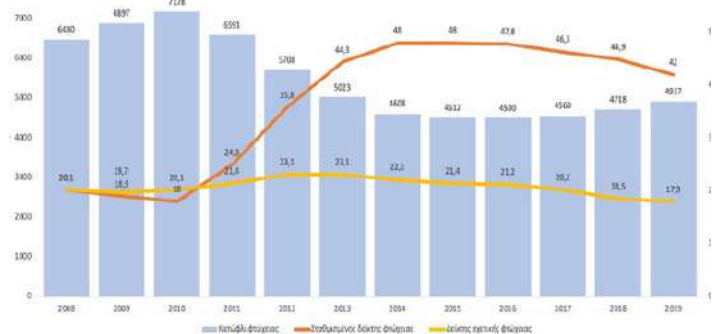
Επιστημονικά Υπεύθυνος της **Ομάδας του Πανεπιστημίου Κρήτης**: Γιάννης Ζαϊμάκης, Καθηγητής Κοινωνιολογίας, Δ/ντής του ΕΚΑΕΚΕ.

“

Δείκτες Φτώχειας & Συνθηκών Διαβίωσης στην Κρήτη

"Η κοινωνική κατάσταση στην Ελλάδα έχει επιδεινωθεί δραματικά εξαιτίας της οικονομικής ύφεσης και της εσωτερικής υποτίμησης τα τελευταία χρόνια στη χώρα. Το διάγραμμα αποτυπώνει το ετήσιο όριο φτώχειας, τις διακυμάνσεις της φτώχειας και τη σύγκριση με ένα σταθερό όριο φτώχειας.

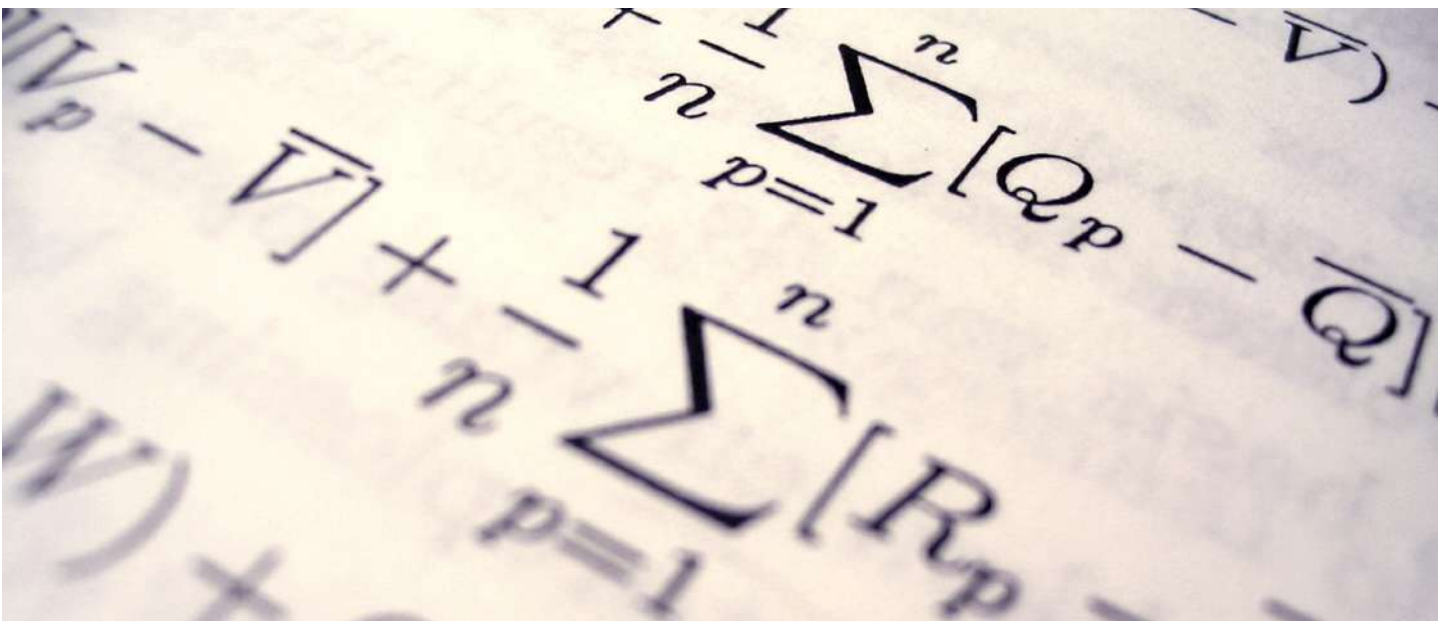
Πηγή: Eurostat
Έρευνα "Εισόδημα και Συνθήκες Διαβίωσης των Νοικοκυριών στην Κρήτη", Φεβρουάριος 2021, Επιστημονικά Υπεύθυνος: Χρήστος Παπαθεοδώρου

Η διαχρονική εξέλιξη της φτώχειας δεν υπόκειται σε μεγάλες μεταβολές παρά την έντονη κάμψη των εισοδημάτων των νοικοκυριών. Αντίθετα σε συνθήκες οικονομικής αναταραχής με πτώση του ΑΕΠ και το εισόδημα, ο δείκτης διαχρονικά σταθερού ορίου φτώχειας (σε σταθερές τιμές) συνοψίζει καλύτερα τις συνθήκες διαβίωσης του πληθυσμού. Ενδεικτικά, το 2019, το 42% του πληθυσμού είχε αντίστοιχο επίπεδο διαβίωσης με το φτωχότερο 20,1% το 2008" (1η έρευνα 1ου ερευνητικού άξονα).

Σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία, η Κρήτη κατέχει την 3η καλύτερη θέση ως προς τον κίνδυνο φτώχειας μεταξύ των Περιφερειών στην Ελλάδα, με ποσοστό 15,2%, κάτω από τον εθνικό μέσο όρο. Επίσης κατέχει την 3η καλύτερη θέση στην εισοδηματική ανισότητα. Ωστόσο, ο δείκτης ακραίας υλικής αποστέρησης εμφανίζεται σχετικά υψηλός, με ποσοστό 18,9%, σύμφωνα με τον οποίο τα νοικοκυριά στην Κρήτη αδυνατούν να καλύψουν τουλάχιστον 4 από τις 9 ανάγκες που θεωρούνται σημαντικές για την ευημερία. Επίσης, ο δείκτης φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού (31,6%) βρίσκεται πάνω από τον εθνικό μέσο όρο (Πηγή: Eurostat, 1η έρευνα 1ου ερευνητικού άξονα).

Δεδομένων των προηγούμενων στοιχείων, διακρίνεται η αναγκαιότητα να στραφεί το ενδιαφέρον του Παρατηρητηρίου στη συστηματική και σε βάθος διερεύνηση των συνθηκών διαβίωσης των νοικοκυριών στην Κρήτη για τον εντοπισμό και διάγνωση των αναγκών τους. Η διερεύνηση αυτή θα οδηγήσει στη λήψη αποτελεσματικών μέτρων για τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης των κατοίκων και την καταπολέμηση της φτώχειας στο νησί.

Περισσότερα στοιχεία στην ενότητα "[Στατιστικά με μια Ματιά](#)".

Οι δράσεις μας έως τώρα

Εκτός από τις έρευνες του Πανεπιστημίου Κρήτης που βρίσκονται σε εξέλιξη, το Παρατηρητήριο έχει προχωρήσει σε συναντήσεις για τη χαρτογράφηση κοινωνικών υπηρεσιών και κοινωνικών προγραμμάτων στην Κρήτη με σκοπό τη διάγνωση τοπικών αναγκών, τη δικτύωση των κοινωνικών φορέων και το συντονισμό των στόχων της ΠΕΣΚΕ Κρήτης. Συναντήσεις έως τώρα έχουν πραγματοποιηθεί με τις υπηρεσίες κοινωνικής μέριμνας και δημόσιας υγείας της Περιφέρειας Κρήτης, με τους θεσμικούς εκπροσώπους κοινωνικής πολιτικής και τις κοινωνικές υπηρεσίες των Δήμων, τα Κέντρα Κοινότητας των Δήμων, με το Κέντρο Κοινωνικής Πρόνοιας Κρήτης, την Ιερά Αρχιεπισκοπή και τις Μητροπόλεις Κρήτης, καθώς και με την 7η ΥΠΕ Κρήτης.

Το προηγούμενο διάστημα παρουσιάστηκαν στον Περιφερειάρχη Σταύρο Αρναουτάκη και τον Αντιπεριφερειάρχη Δημόσιας Υγείας και Κοινωνικής Πολιτικής, Λάμπρο Ν. Βαμβακά τα **πρώτα ερευνητικά αποτελέσματα** του έργου του.

Παράλληλα, το Παρατηρητήριο αναπτύσσει μία σειρά άλλων δράσεων. Ενδεικτικά, στο πλαίσιο του προγράμματος "Δράσεις Προώθησης της Ισότητας των Φύλων στην Περιφέρεια Κρήτης 2018-2020", σε συνεργασία με την Περιφερειακή Επιτροπή Ισότητας Κρήτης (ΠΕΠΙΣ Κρήτης), το Πανεπιστήμιο Κρήτης, το Ελληνικό Μεσογειακό Πανεπιστήμιο (ΕΛΜΕΠΑ), και τις Δημοτικές Επιτροπές Ισότητας Κρήτης (ΔΕΠΙΣ Κρήτης), το Παρατηρητήριο διοργάνωσε **Διαδικτυακή Ημερίδα** με θέμα την Παρενόχληση στο Χώρο Εργασίας με σημαντικά ερευνητικά ευρήματα για την Κρήτη, που αφορούν στην περίοδο πριν και μετά την πανδημία covid-19.

“

Τα επόμενα βήματα

Στο προσεχές διάστημα, το Παρατηρητήριο θα συνεχίσει τις συναντήσεις του με τους κοινωνικούς φορείς με σκοπό την ολοκλήρωση της Χαρτογράφησης των Κοινωνικών Υπηρεσιών και Προγραμμάτων της Κρήτης.

Παράλληλα, θα εκδώσει για πρώτη φορά κείμενα πολιτικής τα οποία θα αναλύουν με επιστημονικά τεκμηριωμένο τρόπο, στη βάση των στοιχείων της έρευνας, προτάσεις για την καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού στην Κρήτη. Θα αναπτύξει επίσης λίστα κοινωνικών υπηρεσιών για όλη την Κρήτη η οποία θα λειτουργήσει ως ενιαίο σημείο αναζήτησης για τους πολίτες.

Τέλος, το Παρατηρητήριο προγραμματίζει την παρουσίαση των νέων ερευνητικών του αποτελεσμάτων προς το ειδικό και ευρύ κοινό.

Η Διαδικτυακή Πύλη του Παρατηρητηρίου

Η Διαδικτυακή Πύλη του Παρατηρητηρίου είναι επισκέψιμη στο σύνδεσμο:

<https://socialobservatory.crete.gov.gr>

Η δημιουργία της έχει στρατηγικό χαρακτήρα καθώς επιδιώκει να αποτελέσει χρήσιμο εργαλείο για τους φορείς χάραξης κοινωνικής πολιτικής, προς όφελος των τοπικών κοινωνιών. Περιλαμβάνει μελέτες, έρευνες, άρθρα, κείμενα πολιτικής, στατιστικά στοιχεία και δείκτες για τη φτώχεια, τις ανισότητες και τον κοινωνικό αποκλεισμό στην Κρήτη, καλές πρακτικές, προγράμματα και ενιαίο σημείο αναζήτησης των κοινωνικών παροχών στην Κρήτη για τους πολίτες.

Το περιεχόμενο της Διαδικτυακής Πύλης εμπλουτίζεται συνεχώς στη βάση των αποτελεσμάτων των κοινωνικών ερευνών και του συνόλου των δραστηριοτήτων του Παρατηρητηρίου.

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

Αβέρωφ 1, 71201, Ηράκλειο
 t: +30 2813 412 442, -443
 e: socialobservatory@crete.gov.gr
 w: socialobservatory.crete.gov.gr

The screenshot displays the website's interface. At the top, there is a navigation menu with links for 'Το Παρατηρητήριο', 'Διαμορφώσεις', 'Επιστημολογία και Δείκτες', 'Άλλες Δράσεις', and 'News'. The main content area features a large banner image with the word 'Ελπίδα' overlaid. Below the banner is a 'Πρόσφατα νέα' (Recent News) section containing three news items with dates and titles. The footer includes logos for the Ministry of Economic Affairs, the European Union, the ESF, and the Regional Government of Crete. A bottom navigation bar contains a 'Newsletter' sign-up form, social media icons, and contact details for the Social Observatory.